

Dowództwo Sił Powietrznych

**DECYZJA Nr 293/MON
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 9 października 2013 r.

w sprawie wprowadzenia do użytku „Instrukcji licencjonowania pilotów i nawigatorów w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (ILPN-2013)”

Na podstawie § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426) ustala się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się do użytku w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej „Instrukcję licencjonowania pilotów i nawigatorów w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (ILPN-2013)”, stanowiącą załącznik do niniejszej decyzji.

§ 2. Traci moc decyzja Nr 488/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej „Instrukcji kwalifikowania pilotów i nawigatorów w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (IKPN-2008)” (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. Nr 21, poz. 267).

§ 3. Decyzja wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

Minister Obrony Narodowej: *T. Siemoniak*

Załącznik do decyzji Nr 293/MON
Ministra Obrony Narodowej
z dnia 9 października 2013 r. (poz. 244)

**INSTRUKCJA
LICENCJONOWANIA PILOTÓW I NAWIGATORÓW
W LOTNICTWIE SIŁ ZBROJNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
(ILPN-2013)**

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	4
ROZDZIAŁ 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE	5
ROZDZIAŁ 2 WARUNKI NADAWANIA KLAS.....	7
ROZDZIAŁ 3 ZASADY NADAWANIA LICENCJI I KLAS	9
ROZDZIAŁ 4 ZASADY OBNIŻANIA I/LUB POZBAWIANIA KLASY (LICENCJI).....	11
ROZDZIAŁ 5 PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.....	11
WZÓR LICENCJI CZŁONKA ZAŁOGI LOTNICZEJ W LOTNICTWIE SIŁ ZBROJNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	12
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA ŚMIGŁOWCACH SZKOLNO-TRENINGOWYCH	15
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH SZKOLNO-TRENINGOWYCH (ODRZUTOWYCH)	16
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH SZKOLNO-TRENINGOWYCH (TURBOŚMIGŁOWYCH)	17
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH SZKOLNO-TRENINGOWYCH (TRANSPORTOWYCH)	18
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH BOJOWYCH TYPU MiG-29.....	19
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH BOJOWYCH TYPU SU-22	20
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH BOJOWYCH TYPU F-16.....	21
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH TRANSPORTOWYCH	22
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA SAMOLOTACH PATROLOWO-ROZPOZNAWCZYCH.....	23
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA ŚMIGŁOWCACH BOJOWYCH	24
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA ŚMIGŁOWCACH BOJOWYCH (ZWALCZANIA OKRĘTÓW PODWODNYCH)	25
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW OPERATORÓW NA ŚMIGŁOWCACH BOJOWYCH	26
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA ŚMIGŁOWCACH TRANSPORTOWYCH (WIELOZADANIOWYCH)	27
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA PILOTÓW NA ŚMIGŁOWCACH POSZUKIWAWCZO-RATOWNICZYCH.....	28
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA NAWIGATORÓW NA SAMOLOTACH TRANSPORTOWYCH.....	29
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA NAWIGATORÓW NA SAMOLOTACH PATROLOWO-ROZPOZNAWCZYCH	30
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA NAWIGATORÓW NA ŚMIGŁOWCACH BOJOWYCH (ZOP).....	31
KRYTERIA KWALIFIKOWANIA NAWIGATORÓW NA ŚMIGŁOWCACH TRANSPORTOWYCH (WIELOZADANIOWYCH).....	32
WNIOSEK KWALIFIKACYJNY	33
WNIOSEK KWALIFIKACYJNY O NADANIE MISTRZOWSKIEJ KLASY	35

WYKAZ SKRÓTÓW

- ERC OP** – elementy ruchu celu okrętu podwodnego
- FP** – (*flying pilot*) pilot lecący
- IFR** – (*Instrument Flight Rules*) przepisy wykonywania lotów według wskazań przyrządów
- IOL** – *Instrukcja organizacji lotów w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej*
- IMC** – (*Instrument Meteorological Conditions*) warunki meteorologiczne do lotów według wskazań przyrządów
- JW** – jednostka wojskowa
- MAD** – (*Magnetic Anomaly Detektor*) detektor anomalii magnetycznych
- NPR** – niekierowany pocisk raketowy
- NVG** – (*Night Vision Goggle*) gogle noktowizyjne
- OP** – okręt podwodny
- OTHT** – (*Over the Horizon Targeting*) wskazywanie celów poza horyzontem
- POA** – poprawianie ognia artylerii
- RMP** – (*Recognized Maritime Picture*) obraz sytuacji nawodnej
- SAR** – (*Search and Rescue*) poszukiwanie i ratownictwo
- SP** – statek powietrzny
- VFR** – (*Visual Flight Rules*) przepisy wykonywania lotów z widocznością
- VMC** – (*Visual Meteorological Conditions*) warunki meteorologiczne do lotów z widocznością
- WLKE** – Wojskowa Lotnicza Komisja Egzaminacyjna
- WM** – warunki minimalne
- ZOP** – zwalczanie okrętów podwodnych

Rozdział 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.

1. *Instrukcja licencjonowania pilotów i nawigatorów w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (ILPN-2013)* określa procedury i wymagania dotyczące kwalifikowania pilotów i nawigatorów w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w celu nadania licencji i (lub) klasy pilota i nawigatora wojskowego.
2. Piloci i nawigatorzy zajmujący stanowiska etatowe w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oznaczone numerem specjalności wojskowej dla personelu latającego w korpusie osobowym lotnictwa, którzy podnoszą swoje umiejętności lotnicze oraz posiadają wysoki poziom wiedzy stosowanej, uzyskują odpowiednio licencję pilota i (lub) licencję nawigatora w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w kolejności:
 - a) trzeciej (3) klasy,
 - b) drugiej (2) klasy,
 - c) pierwszej (1) klasy,
 - d) mistrzowskiej (M) klasy.
3. Nadawanie pilotom i nawigatorom posiadającym licencje kolejnych klas ma na celu:
 - a) określenie poziomu ich wykształcenia,
 - b) podnoszenie zdolności bojowej personelu latającego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) wpływanie na bezpieczeństwo lotów poprzez podnoszenie poziomu wiedzy stosowanej i umiejętności lotniczych pilotów i nawigatorów pełniących czynną służbę w powietrzu.
4. Określoną licencję nadaje się na takim typie statku powietrznego, na którym dany pilot lub nawigator wykonuje aktualnie loty, w następujących specjalnościach:
 - a) pilota samolotowego na:
 - samolotach szkolno-treningowych (odrzutowych, turbośmigłowych i transportowych),
 - samolotach bojowych,
 - samolotach transportowych,
 - samolotach patrolowo-rozpoznawczych,
 - b) pilota śmigłowcowego na:
 - śmigłowcach szkolno-treningowych,
 - śmigłowcach bojowych,
 - śmigłowcach transportowych (wielozadaniowych),
 - śmigłowcach poszukiwawczo-ratowniczych,
 - c) nawigatora samolotowego na:
 - samolotach transportowych,
 - samolotach patrolowo-rozpoznawczych,
 - d) nawigatora śmigłowcowego na:
 - śmigłowcach bojowych,
 - śmigłowcach transportowych (wielozadaniowych).
5. Wzór licencji członka załogi w lotnictwie wojskowym (pilota i nawigatora) ujęte są w załączniku nr 1 do niniejszej instrukcji.

6. Członek personelu latającego może mieć więcej niż jedną licencję i klasę.
9. Pilotowi lub nawigatorowi nie może być nadana wyższa klasa kwalifikacyjna, jeżeli poprzednio nie uzyskał bezpośrednio niższej, z zastrzeżeniem pkt 10.
10. Pilotowi i nawigatorowi posiadającemu licencję, w przypadku zmiany specjalności ujętej w pkt 4, może być nadawana klasa właściwa dla posiadanego poziomu wykształcenia zgodnie z wymaganiami określonymi w załącznikach nr 2–19.
11. Do celów innych niż kwalifikowanie pilotów i nawigatorów uznaje się najwyższą nadaną klasę.
12. Piloci i nawigatorzy, którzy uzyskali odpowiednią klasę kwalifikacyjną, są uprawnieni do noszenia odpowiedniej odznaki „Pilota wojskowego” lub „Nawigatora wojskowego”, z oznaczeniem stopnia kwalifikacji, zgodnie z odrębnymi przepisami.
13. Piloci i nawigatorzy, którzy wykonali 50 lotów bojowych w strefie działań wojennych, mają prawo do noszenia odznaki pilota lub nawigatora z wieńcem w kolorze zielonym.
14. Nadanie prawa do noszenia odznaki z wieńcem zielonym oraz wręczenie odznaki odbywa się na zasadach określonych w § 3 pkt 2–3 i pkt 7.
15. Pilot lub nawigator zwolniony z zawodowej służby wojskowej ma prawo uzyskania zaświadczenia potwierdzającego posiadane kwalifikacje lotnicze.
16. Piloci zajmujący stanowisko etatowego drugiego pilota i wykonujący loty tylko w charakterze drugiego pilota mogą ubiegać się o nadanie licencji pilota maksymalnie drugiej klasy.

Rozdział 2 WARUNKI NADAWANIA KLAS

§ 2.

1. Piloci i nawigatorzy ubiegający się o nadanie odpowiednio trzeciej, drugiej i pierwszej klasy są zobowiązani spełniać niżej wymienione warunki:
 - a) wykonywać zadania według właściwych programów szkolenia lotniczego (bojowego), obejmujących wykonywanie lotów w kraju lub zagranicą,
 - b) uzyskali wymagany poziom wyszkolenia lotniczego (uprawnienia i dopuszczenia), zgodnie z załącznikami nr 2–19 niniejszej instrukcji, programem szkolenia lotniczego oraz instrukcją użytkownika w locie (dokumentem równoważnym) danego typu statku powietrznego¹,
 - c) zdać egzamin(-y) z umiejętności praktycznych, które są wymagane programami szkolenia dla danej klasy kwalifikacyjnej,
 - d) nie spowodowali zdarzeń lotniczych zakwalifikowanych do grupy przyczynowej jako: niezdiscyplinowanie, świadome naruszenie przez załogę przepisów lotniczych lub warunków wykonania zadania, w okresie:
 - ostatnich dwóch lat – przy ubieganiu się o trzecią i drugą klasę,
 - ostatnich trzech lat – przy ubieganiu się o pierwszą klasę.

2. Piloci i nawigatorzy nieposiadający licencji, oprócz spełnienia warunków określonych w pkt 1, dodatkowo mają obowiązek wykazać się wiedzą z następujących przedmiotów:
 - a) prawo i przepisy lotnicze (*Air Law*),
 - b) płatowiec/instalacje/zespoły napędowe (*Airframe/Systems/Power Plant*),
 - c) wyposażenie pokładowe (*Instruments/Electronics*),
 - d) masa i wyważenie (*Mass and Balance*),
 - e) osiągi (*Performance*),
 - f) planowanie i monitorowanie lotu (*Flight Planning and Monitoring*),
 - g) człowiek – możliwości i ograniczenia (*Human Performance & Limitations*),
 - h) meteorologia (*Meteorology*),
 - i) nawigacja ogólna (*General Navigation*),
 - j) radionawigacja (*Radio Navigation*),
 - k) procedury operacyjne (*Operational Procedures*),
 - l) zasady lotu (*Principles of Flight*),
 - m) łączność (*Communications*),
 - n) systemy uzbrojenia (*Weapon Systems*),
 - o) wyposażenie wysokościowo-ratownicze i procedury opuszczania statku powietrznego w sytuacjach awaryjnych.

3. Piloci i nawigatorzy posiadający licencję, a zmieniający specjalność i (lub) typ statku powietrznego, oprócz spełnienia warunków określonych w pkt 1, mają obowiązek dodatkowo wykazać się wiedzą z następujących przedmiotów:
 - a) płatowiec/instalacje/zespoły napędowe (*Airframe/Systems/Power Plant*),
 - b) wyposażenie pokładowe (*Instruments/Electronics*),
 - c) masa i wyważenie (*Mass and Balance*),
 - d) osiągi (*Performance*),
 - e) zasady lotu (*Principles of Flight*),

¹ Dotyczy sytuacji, gdy dany typ statku powietrznego jest dopuszczony do wykonywania elementów określonych w załącznikach.

- f) systemy uzbrojenia (*Weapon Systems*),
- g) wyposażenie wysokościowo-ratownicze i procedury opuszczania statku powietrznego w sytuacjach awaryjnych.

4. Piloci i nawigatorzy ubiegający się o nadanie drugiej i (lub) pierwszej klasy, oprócz spełnienia warunków określonych w pkt 3, dodatkowo mają obowiązek wykazać się wiedzą określoną w załącznikach nr 2–19.
5. Piloci oraz nawigatorzy kwalifikowani do nadania mistrzowskiej klasy muszą spełniać niżej wymienione warunki:
 - 1) posiadać nalot ogólny odpowiednio dla:
 - a) pilotów samolotowych na:
 - samolotach bojowych – 1 500 godzin,
 - samolotach szkolno-treningowych – 1 500 godzin,
 - samolotach transportowych – 2 500 godzin,
 - samolotach patrolowo-rozpoznawczych – 2 000 godzin,
 - b) pilotów śmigłowcowych na:
 - śmigłowcach bojowych – 1 500 godzin (śmigłowcach pokładowych – 1 200 godzin),
 - śmigłowcach transportowych (wielozadaniowych) – 2 000 godzin,
 - śmigłowcach szkolno-treningowych – 1 500 godzin,
 - śmigłowcach poszukiwawczo-ratowniczych 1 500 godzin,
 - c) nawigatorów na:
 - samolotach transportowych – 3 000 godzin,
 - samolotach patrolowo-rozpoznawczych – 2 000 godzin,
 - śmigłowcach – 2 000 godzin (śmigłowcach pokładowych – 1 500 godzin);
 - 2) posiadać od pięciu lat pierwszą klasę pilota lub nawigatora;
 - 3) nie spowodować zdarzenia lotniczego – zakwalifikowanego do grupy przyczynowej jako: niezdyscyplinowanie, świadome naruszenie przez załogę przepisów lotniczych lub warunków wykonania zadania – w okresie ostatnich pięciu lat;
 - 4) posiadać uprawnienie instruktorskie lub uprawnienie/dopuszczenie *Mission commander*.

Rozdział 3 ZASADY NADAWANIA LICENCJI I KLAS

§ 3.

1. Prawo nadawania licencji oraz klasy pilota i nawigatora wszystkim pilotom i nawigatorom lotnictwa Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej ma Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych, który jest organem wydającym.
2. Nadanie licencji i klasy lub wieńca w kolorze zielonym następuje na wniosek zainteresowanego, z wyjątkiem mistrzowskiej klasy, o nadanie której z wnioskiem występuje dowódca jednostki wojskowej (szef/dyrektor) zainteresowanego (bezpośredni przełożony w przypadku dowódcy JW), po spełnieniu warunków wymienionych w § 2 pkt 5.
3. Wnioski przesyła się drogą służbową na adres Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych.
4. Wzór wniosku kwalifikacyjnego stanowi załącznik nr 20 i 21 do niniejszej instrukcji.
5. Uprawnienia z tytułu posiadanej klasy przysługują pilotom i nawigatorom z dniem jej nadania rozkazem Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych.
6. W rozkazie o nadaniu licencji i/lub klasy wymienia się:
 - a) imię i nazwisko, imię ojca,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) numer jednostki wojskowej/nazwę instytucji,
 - d) uzyskaną klasę,
 - e) specjalność lotniczą oraz typ statku powietrznego,
 - f) datę jej nadania.
7. Odczytania rozkazu o nadaniu licencji i/lub klasy lub wieńca w kolorze zielonym oraz wręczenia odznaki pilota lub nawigatora należy dokonać na uroczystej zbiórce stanu osobowego jednostki, w której pilot lub nawigator pełni służbę.
8. Nadaną trzecią klasę wpisuje do licencji organ kadrowy wydający licencję, który prowadzi również ewidencję wydanych licencji i nadanych klas. Kolejne nadane klasy, na podstawie rozkazu, wpisuje do licencji organ kadrowy jednostki wojskowej (instytucji), w której pilot lub nawigator pełni służbę.
9. Klasę pilota oraz nawigatora nadaje się bezterminowo i bez konieczności jej potwierdzenia.
10. Za wymianę licencji odpowiedzialny jest organ kadrowy wydający licencję na wniosek zainteresowanego, w następujących przypadkach:
 - a) zagubienia (utruty),
 - b) zniszczenia lub uszkodzenia druku licencji,
 - c) zmiany danych osobowych wpisywanych do licencji,
 - d) konieczności sprostowania błędów,
 - e) wyczerpania miejsc na wpisy.

§ 4.

1. Piloci i nawigatorzy ubiegający się o nadanie trzeciej klasy obowiązani są zdać egzamin z wiedzy wymaganej w § 2 pkt 2 i 3 przed Wojskową Lotniczą Komisją Egzaminacyjną (WLKE).
2. Piloci i nawigatorzy ubiegający się o nadanie drugiej i (lub) pierwszej klasy obowiązani są zdać przed WLKE egzamin z wiedzy wymaganej w załącznikach nr 2–19.
3. Członków WLKE na okres danego roku kalendarzowego powołuje Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych, który określa również szczegółowe zasady funkcjonowania WLKE.
4. Egzamin, o którym mowa w pkt 1 i 2, przeprowadza się w formie testu, zgodnie z zasadami określonymi w obowiązującej IOL.

Rozdział 4

ZASADY OBNIŻANIA I/LUB POZBAWIANIA KLASY (LICENCJI)

§ 5.

1. Nadaną pilotowi lub nawigatorowi klasę kwalifikacyjną obniża się o jeden stopień (w przypadku trzeciej klasy pozbawia się licencji) na wszystkich typach statków powietrznych, w sytuacji spowodowania zdarzenia lotniczego zakwalifikowanego do grupy przyczynowej, jako: niezdyscyplinowanie, świadome naruszenie przez załogę przepisów lotniczych lub warunków wykonania zadania.
2. Podstawę do obniżenia klasy kwalifikacyjnej (pozbawienia licencji) stanowi wniosek dowódcy jednostki wojskowej (bezpośredniego przełożonego w przypadku dowódcy jednostki wojskowej) do Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych.
3. Uprawnionym do obniżenia (pozbawienia) klasy kwalifikacyjnej jest Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych.
4. W rozkazie o obniżeniu klasy kwalifikacyjnej (pozbawieniu licencji) Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych określa okres, po upływie którego pilot lub nawigator może ubiegać się o przywrócenie mu wcześniej posiadanej licencji/klas(-y).
5. W przypadku ubiegania się o ponowne nadanie obniżonej klasy – drugiej lub pierwszej – pilot lub nawigator, oprócz wymagań określonych w § 2, dodatkowo ma obowiązek zdać egzamin z wiedzy wymaganej przepisami dla trzeciej klasy.

Rozdział 5

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§ 6.

1. Pilotom i nawigatorom posiadającym licencje pilotów i nawigatorów w lotnictwie Sił Zbrojnych RP, nadane na podstawie dotychczasowej *Instrukcji kwalifikowania pilotów i nawigatorów w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej* WLOP 396/2008, zachowuje się posiadane licencje i klasy.

**Wzór licencji członka załogi lotniczej w lotnictwie
Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej**

Wymiary licencji:

wysokość – 120 mm,

szerokość – 80 mm.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
REPUBLIC OF POLAND
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE

LICENCJA CZŁONKA ZAŁOGI
W LOTNICTWIE WOJSKOWYM
FLIGHT CREW LICENCE

2

Imię i nazwisko / *Name and surname*
.....

Data i miejsce urodzenia / *Date and place of birth*
.....

Adres zamieszkania / *Address*
.....
.....

Organ wydający / *Issuing Authority*
.....

Podpis wydającego / *Signature of issuing officer*
.....

Nr licencji / *Licence number*
.....

mp. / *Stamp*

Podpis posiadacza / *Signature of holder*
.....

3

Posiadacz licencji jest upoważniony do korzystania z ważnych uprawnień lotniczych na statkach powietrznych lotnictwa Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

The licence holder is entitled to exercise licence privileges on aircraft registered in Polish Armed Forces.

Klasa pilota lub nawigatora <i>Class of pilot or navigator /Type</i>	Data nadania, podpis i pieczęć <i>Date of issue, Signature of issuing officer</i>
3 klasa Typ:.....
2 klasa Typ:.....
1 klasa Typ:.....
M klasa Typ:.....

4

Kontrole w locie podlegające przedłużeniu
Controls to be revalidate

Kontrola <i>Control</i>	Data egzaminu <i>Date of test</i>	Data ważności <i>Valid until</i>	Podpis egzaminatora <i>Examiners signature</i>

5

Kontrole w locie podlegające przedłużeniu
Controls to be revalidate

Kontrola <i>Control</i>	Data egzaminu <i>Date of test</i>	Data ważności <i>Valid until</i>	Podpis egzaminatora <i>Examiners signature</i>

6

Posiadacz licencji może korzystać z wynikających z niej uprawnień tylko wtedy, gdy posiada ważne orzeczenie lotniczo-lekarskie, właściwe dla tych uprawnień.
The privileges of the licence shall be exercised only if the holder has a valid medical certificate for the required privilege.

Licencja może być wykorzystywana tylko łącznie z dowodem tożsamości ze zdjęciem posiadacza.
A document containing a photo shall be carried for the purposes of identification of the licence holder.

Symbole oznaczenia kontroli w locie:

„A” – lot na symulatorze lotu z symulacją sytuacji awaryjnych lub lot IFR z podejściem do lądowania w WM pilota

„B” – lot IFR lub VFR z symulacją sytuacji awaryjnych

„C” – lot na zadanie zgodnie z zasadniczym przeznaczeniem jednostki lotniczej i typu statku powietrznego

„D” – kontrola nawigowania

„E” – kontrola z zakresu dowodzenia zadaniem i współpracy w załodze

Kryteria kwalifikowania pilotów na śmigłowcach szkolno-treningowych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejścia zgodne z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	Nalot w NVG [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]				
3	Dopuszczenie do lotów trasowych w dzień z lądowaniem na lotnisku innym niż lotnisko startu, zgodnie z VFR w VMC.	180 (w tym na śmigłowcach – 160)	20	—	—	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50				
		—				
2	Dopuszczenie do lotów trasowych w nocy z lądowaniem na lotnisku innym niż lotnisko startu, zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów IFR, w nocy, w pozorowanych warunkach braku widoczności, w VMC.	350	50	40	—	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy Lotnicze – Procedury operacyjne – Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM); – Podstawy taktyki lotnictwa (śmigłowce)
		100				
		—				
1	Dopuszczenie do lotów koszących w nocy, z wykorzystaniem urządzeń noktowizyjnych, zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów instruktorskich, w nocy, zgodnie z IFR w VMC; lub Dopuszczenie do lotów instruktorskich, w dzień, zgodnie z IFR w IMC; Dopuszczenie do lotów instruktorskich, w nocy, zgodnie z IFR w VMC.	750	70	80	20	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – Zarządzanie zasobami załogi (CRM) Taktyka lotnictwa
		200				
		300				

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach szkolno-treningowych (odrzutowych)

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny		Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejścia zgodnie z IFR [liczba]	Nalot w nocy	
		Nalot instruktorski [godz.]			
3	Dopuszczenie do lotów do strefy, wykonanie figur średniego pilotażu na średniej wysokości. Dopuszczenie do lotów w składzie pary, po trasie na małej i (lub) średniej wysokości (L/MLN), wykonanie skoordynowanych ataków na obiekt naziemny.	200	—	—	Zgodnie z § 2 pkt 2
		100			
		—			
2	Dopuszczenie do lotów, w celu wykonania walki powietrznej 2 v 1 (<i>ACM – Air Combat Maneuvering</i>). Dopuszczenie do lotów, w celu wykonania odlotu i podejścia do lądowania według procedury lotniska. Dopuszczenie do lotów w ugrupowaniu pary, po trasie i do strefy, manewrowanie w płaszczyźnie poziomej i pochyłej, lądowanie pojedynczo w nocy.	350	40	40	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) – Podstawy taktyki lotnictwa
		250			
		—			
1	Dopuszczenie do lotów z kabiny instruktora, w składzie pary, po trasie na małej i/lub średniej wysokości (<i>Low/Medium Level Navigation – L/MLN</i>), wykonanie skoordynowanych ataków na obiekt naziemny. Dopuszczenie do lotów na wykonanie podstawowych manewrów stosowanych w walce powietrznej 1 v 1 z kabiny instruktora (<i>BFM Deffensive, Offensive – medium and short range setups, High Aspect: One Circle and Two Circle Fight</i>). Dopuszczenie do lotów w składzie pary, do wyznaczonego obszaru, w celu wykonania walki powietrznej 2 v 1, z kabiny instruktora (<i>ACM – Air Combat Maneuvers</i>). Dopuszczenie do lotów w nocy, w celu wykonania odlotu i podejścia do lądowania, zgodnie z procedurą lotniska, z kabiny instruktora.	650	150	100	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – Zarządzanie zasobami załogi (CRM) – Taktyka lotnictwa
		500			
		100			

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach szkolno-treningowych (turbośmigłowych)

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny		Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejścia zgod- nie z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]			
3	Wyszkolenie w zakresie zastosowania bojowego w ugrupowaniu pary, w dzień, zgodnie z VFR w VMC.	180			Zgodnie z § 2 pkt 2
		100			
		-			
2	Wyszkolenie pilotażowo-nawigacyjne w zakresie dopuszczenia do lotów instruktorskich, w dzień zgodnie z IFR w IMC, i w nocy zgodnie z VFR w VMC oraz w zakresie zastosowania bojowego, w ugrupowaniu pary, w dzień, zgodnie z VFR w VMC.	400	25 (10 w IMC)	25	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa
		200			
		50			
1	Wyszkolenie pilotażowo-nawigacyjne w zakresie dopuszczenia do lotów instruktorskich w dzień zgodnie z IFR w IMC i WM i w nocy zgodnie z VFR w VMC oraz w zakresie zastosowania bojowego, w ugrupowaniu pary, w dzień, zgodnie z VFR w VMC.	800	50 (25 w IMC)	50	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa
		400			
		300			

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach szkolno-treningowych (transportowych)

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny		Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejścia zgodne z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]			
3	Wyszkolenie do realizacji zadań w charakterze drugiego pilota, w nocy, zgodnie z IFR w VMC.	150	10	10	Zgodnie z § 2 pkt 2
		100			
		-			
2	Wyszkolenie do realizacji zadań w charakterze dowódcy załogi, w dzień, zgodnie z IFR w IMC oraz w nocy, zgodnie z VFR.	400	25 (15 w IMC)	15	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa
		200			
		-			
1	Wyszkolenie do realizacji zadań w charakterze dowódcy załogi, w nocy, zgodnie z IFR w IMC oraz dopuszczenie do lotów instruktorskich, w nocy, zgodnie z IFR.	800	40 (25 w IMC)	20	<ul style="list-style-type: none"> - Prawo lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa
		500			
		-			

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach bojowych typu MiG-29

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny		Zakres wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejścia zgodnie z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]			
1	2	3	4	5	7
3	Dopuszczenie do wykonywania lotów na przechwycenie pojedynczo lub pojedynczo na A/G.	230	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50			
		-			
2	Dopuszczenie do wykonywania lotów na przechwycenie z walką manewrową 2 v 2.	300	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa
		100			
		-			
1	Dopuszczenie do wykonywania lotów na zwalczanie celów powietrznych – zadania zaawansowane.	500	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa
		200			
		-			

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach bojowych typu Su-22

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny		Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejścia zgodne z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]			
3	Dopuszczenie do wykonywania lotów na manewrowanie na małej wysokości.	300	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		200			
		-			
2	Dopuszczenie do wykonywania przyrządowych podejść do lądowania w nocy, zgodnie z IFR w WM.	420	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa
		320			
		-			
1	Dopuszczenie do wykonywania lotów w ugrupowaniu klucza, na wysokości lotu koszącego, z atakowaniem celów naziemnych.	500	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa
		380			
		-			

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach bojowych typu F-16

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie jako dowódca SP [godz.]	Podejścia zgodne z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	Nalot w NVG [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]				
3	Uprawnienie/dopuszczenie BMC – osiągnięcie statusu BMC poprzez: - ukończenie <i>F-16 Basic Course</i> w Polsce lub szkolenia <i>F-16 52+ Conversion</i> po ukończeniu <i>Basic Course</i> w innym kraju; - zdanie egzaminu praktycznego <i>Mission EPE</i> na symulatorze i <i>Mission Check</i> w powietrzu – na ocenę średnią przynajmniej Q.	300	-	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		100				

2	Uprawnienie CMR – osiągnięcie statusu CMR (<i>Combat Mission Ready</i>) poprzez: - ukończenie MQT (<i>Mission Qualification Trainnig</i>) zgodnie z profilem jednostki wojskowej; - zdanie egzaminu praktycznego <i>Mission EPE</i> na symulatorze i <i>Mission Check</i> w powietrzu – na ocenę średnią przynajmniej Q - uzyskanie PWC 1	500	-	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa
		300				

1	Uprawnienie/dopuszczenie <i>Experienced</i> – osiągnięcie statusu CMR (<i>Combat Mission Ready</i>) poprzez: - ukończenie MQT (<i>Mission Qualification Trainnig</i>) zgodnie z profilem jednostki wojskowej; - zdanie egzaminu praktycznego <i>Mission EPE</i> na symulatorze i <i>Mission Check</i> w powietrzu – na ocenę średnią przynajmniej Q - uzyskanie statusu <i>Experienced</i> zgodnie z F-16 Ops.	700	-	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa
		500				

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach transportowych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejścia zgodne z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	Nalot w NVG [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]				
3.	Dopuszczenie do wykonywania lotów dyspozycyjnych w przestrzeni kontrolowanej lub niekontrolowanej z lądowaniem na innym lotnisku, w nocy, zgodnie z IFR w IMC, w charakterze drugiego pilota w składzie załogi.	180	25	20	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50				
		-				
2.	Dopuszczenie do wykonywania lotów dyspozycyjnych, w przestrzeni kontrolowanej lub niekontrolowanej, z lądowaniem na innym lotnisku w nocy, zgodnie z IFR w IMC, w charakterze dowódcy statku powietrznego; lub Dopuszczenie do wykonywania lotów taktycznych, zgodnie ze specyfiką jednostki lotniczej, w charakterze drugiego pilota w składzie załogi.	500	50	50	-	<ul style="list-style-type: none"> - Prawo lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa
		300				
		-				
1.	Dopuszczenie do wykonywania lotów taktycznych, zgodnie ze specyfiką jednostki lotniczej, w charakterze dowódcy statku powietrznego.	1000	100	75	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa
		500				
		-				

Kryteria kwalifikowania pilotów na samolotach patrolowo-rozpoznawczych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Nalot nad morzem [godz.]	Zastosowanie bojowe dzień [liczba lotów]	Zastosowanie bojowe noc [liczba lotów]	
		Nalot instruktorski [godz.]				
3	Dopuszczenie do realizacji zadań w charakterze drugiego pilota, po trasie, nad morzem, z przejściem z lotu w IMC na VMC, z wyjściem na czas w nakazym rejonie (obiekcie), z rozpoznaniem obiektu oraz z lądowaniem na obcym lotnisku w nocy.	200	60	20	15	Zgodnie z § 2 pkt 2
		100				
		—				
2	Dopuszczenie do realizacji zadań w charakterze dowódcy statku powietrznego, w dzień po trasie, nad morzem, z rozpoznaniem wzrokowym, zrzutem bomb w określonym rejonie.	500	120	40	20	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – System ratownictwa morskiego oraz prawa i obowiązki udzielającego pomocy – Klasyfikacja oraz charakterystyka jednostek pływających – Podstawy zarządzania zasobami załogi (CRM)
		200				
		—				
1	Dopuszczenie do realizacji zadań w charakterze dowódcy statku powietrznego, w nocy, po trasie, nad morzem z rozpoznaniem wzrokowym, zrzutem bomb w określonym rejonie.	1000	180	50	40	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – Taktyka lotnictwa rozpoznawczego w zakresie rozpoznania obiektów morskich – SAR w zakresie poszukiwania, naprowadzania oraz koordynacji akcji ratowniczej
		300				
		—				

Kryteria kwalifikowania pilotów na śmigłowcach bojowych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny				Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na SP [godz.]	Strzelanie – Działo [liczba]	Strzelanie NPR/KP R [liczba]	Nalot w NVG [liczba]	Desantowanie [liczba]	
		Nalot instruktorski [godz.]					
3	Dopuszczenie do lotów trasowych, w dzień, zgodnie z VFR. Nalot ogólny na śmigłowcach – 160 godzin.	230	–	–	–	–	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50					
		–					
2	Dopuszczenie do lotów w nocy, zgodnie z VFR w WM i VMC. Dopuszczenie do lotów grupowych, w dzień, na zwalczanie celów naziemnych (nawodnych) z użyciem NPR, zgodnie z VFR. Dopuszczenie do lotów w dzień, zgodnie z IFR w VMC.	400	10 w dzień	10 w dzień	–	10	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) – Podstawy taktyk lotnictwa – Podstawy taktyki WOPL
		150					
		–					
1	Dopuszczenie do lotów koszących, w nocy, z wykorzystaniem urządzeń noktowizyjnych, zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów pojedynczo, w nocy, na zwalczanie celów naziemnych (nawodnych), z użyciem NPR, zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów w nocy, zgodnie z IFR w VMC.	700	10 w nocy	10 w nocy	40	40	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – Zarządzanie zasobami załogi (CRM) – Taktyka lotnictwa – Podstawy taktyki WOPL – Strzelanie powietrzne
		350					
		–					

Kryteria kwalifikowania pilotów na śmigłowcach bojowych (zwalczania okrętów podwodnych)

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny				Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie [godz.]	Nalot [godz.] nad morzem	Zastosowanie bojowe – dzień [godz.]	Zastosowanie bojowe – noc [godz.]	Loty z uzbrojeniem [liczba]	
3	Dopuszczenie do lotów w dzień, zgodnie z IFR w VMC.	200	-	-	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50					
2	Dopuszczenie do lotów w nocy, zgodnie z IFR w VMC. Dopuszczenie do lotów w dzień, na zastosowanie bojowe.	400	50	25	-	5	<ul style="list-style-type: none"> - Prawo lotnicze - Procedury operacyjne - Podstawy taktyki lotnictwa morskiego - Balistyka bombardowania z lotu poziomego
		250					
1	Dopuszczenie do wykonywania lotów w dzień, w WM. Dopuszczenie do lotów w nocy, na zastosowanie bojowe.	750	100	50	25	10	<ul style="list-style-type: none"> - Prawo lotnicze - Procedury operacyjne - Taktyka lotnictwa morskiego - Balistyka bombardowania z lotu poziomego - Podstawy taktyki sił ZOP
		450/150*					

* Nalot w charakterze dowódcy załogi.

UWAGA:

A. Dla drugich pilotów na drugą klasę obowiązuje wyszkolenie lotnicze i normy nalotu do realizacji zadań w składzie załogi.

B. W przypadku przeszkalania drugich pilotów na dowódców załóg obowiązują normy nalotu i zastosowania bojowego jako pilota lecącego (FP).

Kryteria kwalifikowania pilotów operatorów na śmigłowcach bojowych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny		Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Strzelanie – Działko [liczba]	Nalot w NVG [godz.]	
		Nalot instruktor- ski [godz.]			
3	Dopuszczenie do lotów trasowych, w dzień, zgodnie z VFR. Nalot ogólny na śmigłowcach – 160 godzin	230	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50			
		—			
2	Dopuszczenie do lotów koszących, w nocy, z wykorzystaniem urządzeń noktowizyjnych, zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów pojedynczo, na zwalczanie celów naziemnych (nawodnych), w nocy z użyciem NPR, zgodnie z VFR w VMC.	400	10 w nocy	40	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyka lotnictwa - Strzelanie powietrzne
		150			
		-			

Kryteria kwalifikowania pilotów na śmigłowcach transportowych (wielozadaniowych)

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Podejść do lądowania w dzień zgodnie z IFR	Podejść do lądowania w nocy zgodnie z IFR	Desantowania [liczba]	
		Nalot instruktorski [godz.]				
3	Dopuszczenie do lotów trasowych w dzień zgodnie z VFR. Nalot ogólny na śmigłowcach – 160 godzin.	230	-	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50				
		—				
2	Dopuszczenie do lotów w nocy zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów w dzień zgodnie z IFR w IMC.	400	30	-	20*	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa - Nawigacja ogólna i radionawigacja
		200				
		—				
1	Dopuszczenie do lotów w nocy zgodnie z IFR w VMC lub dopuszczenie do lotów koszących w nocy z wykorzystaniem urządzeń noktowizyjnych, zgodnie z VFR w VMC.	700	50	20	40*	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa - Nawigacja ogólna i radionawigacja
		350				
		—				

* Dotyczy jednostek realizujących tego rodzaju zadania.

Kryteria kwalifikowania pilotów na śmigłowcach poszukiwawczo-ratowniczych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Nalot nad morzem [godz.]	Zadania ratownicze w dzień [godz.]	Zadania ratownicze w nocy [godz.]	
3	Dopuszczenie do realizacji zadań poszukiwawczo-ratowniczych nad lądem, w dzień, w charakterze drugiego pilota.	200	20	5	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50				
2	Dopuszczenie do wykonywania lotów w dzień, w WM dla danego typu SP. Dopuszczenia do realizacji zadań poszukiwawczo-ratowniczych, nad lądem, w dzień, w charakterze dowódcy załogi.	500	30	20	10*	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Procedury SAR
	Dopuszczenie do realizacji zadań poszukiwawczo-ratowniczych, nad lądem i przelotów w nocy, w charakterze drugiego pilota.*	250				
1	Dopuszczenie do wykonywania lotów w nocy, w WM dla danego typu SP. Dopuszczenia do realizacji zadań poszukiwawczo-ratowniczych, nad lądem, w nocy, w charakterze dowódcy załogi.	750	50	40	20	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Procedury SAR
	350					

*Dotyczy II pilotów.

Kryteria kwalifikowania nawigatorów na samolotach transportowych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie Sp [godz.]	Procedury zgodnie z IFR [liczba]	Nalot w nocy [godz.]	Nalot w NVG [godz.]	
		Nalot instruktorski [godz.]				
3	Dopuszczenie do przelotów, zgodnie z VFR i IFR, desantowania ludzi i sprzętu oraz zakończenie podstawowego szkolenia taktycznego.	180	25	20	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50				
		-				
2	Dopuszczenie do lotów na desantowanie typu: HALO/HAHO.	500	50	50	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa - Nawigacja i radionawigacja
		300				
		-				
1	Dopuszczenie do lotów na desantowanie AWADS (<i>Adverse Weather Aerial Delivery System</i>) oraz zaawansowanego szkolenia taktycznego.	1000	100	75	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Nawigacja ogólna i radionawigacja
		500				
		-				

Kryteria kwalifikowania navigatorów na samolotach patrolowo-rozpoznawczych

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny				Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	Nalot nad morzem [godz.]	Zastosowanie bojowe – dzień [liczba]	Zastosowanie bojowe – noc [liczba]	RMP [liczba]	
		Nalot instruktorski [godz.]					
3	Dopuszczenie do lotów w obsłudze sprzętu będącego w wyposażeniu statku powietrznego, zgodnie z zakresem obowiązków na pokładzie statku powietrznego	200	70	–	–	–	Zgodnie z § 2 pkt 2
		100					
		–					
2	Dopuszczenie do lotów nad morzem, w nocy, z wyjściem nad obiekt (punkt, rubież), w obliczonym czasie, w celu wykonania zadania bojowego.	500	150	20	20	–	<ul style="list-style-type: none"> – Przepisy lotnicze – Procedury operacyjne – Rozpoznanie w zakresie MW, OP i OPL – Nawigacja ogólna i radionawigacja – System ratownictwa morskiego oraz prawa i obowiązki udzielającego pomocy
		200					
		–					
1	Dopuszczenie do lotów nad morzem/lądem w charakterze dowódcy zadania, w misji realizowanej we współdziałaniu z innymi rodzajami Sił Zbrojnych.	1000	250	50	50	30	<ul style="list-style-type: none"> – Prawo lotnicze – Procedury operacyjne – Taktyka lotnictwa rozpoznawczego w zakresie rozpoznania obiektów morskich – SAR w zakresie poszukiwania, naprowadzania oraz koordynacji akcji ratowniczej – Procedury i przepisy bezpieczeństwa
		300					
		–					

Kryteria kwalifikowania nawigatorów na śmigłowcach bojowych (ZOP)

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny				Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie [godz.]	Nalot nad morzem [godz.]	Z użyciem systemów ZOP w dzień (ilość)	Z użyciem systemów ZOP w nocy (ilość)	Niszczenie, poszukiwa- nie (ilość)	
3	Dopuszczenie do przelotów, zgodnie z VFR i IFR.	200	-	-	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		100					
2	Dopuszczenie do lotów w dzień na poszukiwanie, śledzenie i niszczenie okrętów podwodnych, z kompleksowym zastosowaniem systemów ZOP.	500	50	15 ²	-	10 ³	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Podstawy taktyki lotnictwa morskiego - Warunki fizyczne morza - Balistyka bombardowania z lotu poziomego
		350					
1	Dopuszczenie do lotów na poszukiwanie, śledzenie i niszczenie okrętów podwodnych w nocy z kompleksowym zastosowaniem systemów ZOP.	750	150	30 ⁴	15 ⁵	10 ⁶	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Taktyka lotnictwa morskiego - Warunki fizyczne morza - Balistyka bombardowania z lotu poziomego - Podstawy taktyki sił ZOP
		450					

² Liczba poszukiwań OP z kompleksowym wykorzystaniem systemów ZOP (w tym 5-krotnie w warunkach śledzenia i określania ERC OP).

³ Liczba zajęć w celu wykonania ataku z użyciem środków rażenia (bombowo-torpedowych) lub z użyciem pokładowej broni lufowej w dzień.

⁴ Liczba poszukiwań OP z kompleksowym wykorzystaniem systemów ZOP (w tym 10-krotnie w warunkach śledzenia i określania ERC OP).

⁵ Liczba poszukiwań OP z kompleksowym wykorzystaniem systemów ZOP (w tym 5-krotnie w warunkach śledzenia i określania ERC OP).

⁶ Liczba zajęć w celu wykonania ataku z użyciem środków rażenia (bombowo-torpedowych) lub poszukiwanie z użyciem pław radiohydroakustycznych, MAD w nocy.

Kryteria kwalifikowania nawigatorów na śmigłowcach transportowych (wielozadaniowych)

Klasa	Wyszkolenie lotnicze (uprawnienia/dopuszczenia)	Nalot ogólny [godz.]	Elementy i nalot specjalistyczny			Zakres wymaganej wiedzy specjalistycznej
		Nalot na typie SP [godz.]	rozpoznanie workowo- fotograficzne [liczba]	POA pozoro- rowane [liczba]	POA realne [liczba]	
		Nalot instruktorski [godz.]				
3	Dopuszczenie do lotów w dzień w składzie załogi, w charakterze nawigatora pokładowego, zgodnie z VFR.	300	-	-	-	Zgodnie z § 2 pkt 2
		50				
		-				
2	Dopuszczenie do lotów w nocy, w składzie załogi, w charakterze nawigatora pokładowego, zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów w dzień, w składzie załogi w charakterze nawigatora pokładowego, zgodnie z IFR w VMC i IMC; lub Dopuszczenie do lotów w dzień, na rozpoznanie i poprawianie ognia artylerii, w składzie załogi w charakterze nawigatora pokładowego, zgodnie z VFR w VMC.	500	20 w dzień	20 w dzień	-	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Postawy zarządzania zasobami załogi (CRM) - Podstawy taktyki lotnictwa - OPL
		150				
		-				
1	Dopuszczenie do lotów w dzień, na rozpoznanie i poprawianie ognia artylerii, podczas ostrego strzelania, w składzie załogi, w charakterze nawigatora pokładowego, zgodnie z VFR w VMC. Dopuszczenie do lotów w nocy, w składzie załogi w charakterze nawigatora pokładowego, zgodnie z IFR w VMC; lub Dopuszczenie do lotów w nocy, na rozpoznanie i poprawianie ognia artylerii, w składzie załogi, w charakterze nawigatora pokładowego, zgodnie z VFR w VMC.	750	40 w dzień 20 w nocy	40 w dzień 20 w nocy	5 w dzień	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy lotnicze - Procedury operacyjne - Zarządzanie zasobami załogi (CRM) - Taktyka lotnictwa - Taktyka artylerii OPL
		350				
		50				

WNIOSEK KWALIFIKACYJNY

o nadanie klasy pilota / nawigatora* samolotowego / śmigłowego

na

(rodzaj i typ statku powietrznego zgodnie z § 1 pkt 4)

I. DANE PERSONALNE

.....
(stopień, imię i nazwisko, imię ojca)

.....
(data i miejsce urodzenia)

JW (instytucja), zajmowane stanowisko

Posiadana klasa
(specjalność, typ i data nadania)

II. DOPUSZCZENIA DO WYKONYWANIA LOTÓW (EGZAMIN PRAKTYCZNY)

1. Posiada następujące wykształcenie lotnicze, zgodnie z wymaganiami dla wnioskowanej klasy:

Nr i treść ćwiczenia według programu szkolenia (określić program), uzyskane dopuszczenie (uprawnienie).....

Ocena Data.....

Nr i treść ćwiczenia według programu szkolenia (określić program), uzyskane dopuszczenie (uprawnienie).....

Ocena Data.....

* - niepotrzebne skreślić

Nr i treść ćwiczenia według programu szkolenia (określić program), uzyskane dopuszczenie (uprawnienie).....

Ocena Data.....

2. Nalot ogólny godzin, nalot na typie godzin,

nalot instruktorski* godzin.

3. Wymagane elementy i(lub) nalot specjalistyczny

.....

.....

WNIOSKODAWCA

.....
(data i podpis)

Stwierdzam zgodność danych przedstawionych powyżej ze stanem faktycznym oraz potwierdzam, że wyżej wymieniony nie spowodował zdarzenia lotniczego zakwalifikowanego do grupy przyczynowej jako: niezdyscyplinowanie, świadome naruszenie przez załogę przepisów lotniczych lub warunków wykonania zadania w okresie ostatnich dwóch/trzech* lat.

DOWÓDCA JW (SZEFEK INSTYTUCJI)
Stanowisko przełożonego

mp.

.....
(data i podpis)

EGZAMIN Z WIEDZY

Egzamin z wiedzy
(podać zakres wiedzy zgodnie z ILPN)

..... w dniach

zdał/nie zdał*.

.....
/miejsce, data i podpis przewodniczącego komisji/

* - niepotrzebne skreślić

WNIOSEK KWALIFIKACYJNY O NADANIE MISTRZOWSKIEJ KLASY

pilota/nawigatora* samolotowego/śmigłowcowego* na

.....
(podać rodzaj i typ statku powietrznego zgodnie z §1 pkt 4)

I. DANE PERSONALNE

.....
(stopień, imię i nazwisko, imię ojca)

.....
(data i miejsce urodzenia)

JW (instytucja), zajmowane stanowisko

Data nadania pierwszej klasy na typie

Data nadania uprawnienia instruktorskiego.....

Nie spowodował zdarzenia lotniczego, zakwalifikowanego do grupy przyczynowej jako: niezdiscyplinowanie, świadome naruszenie przez załogę przepisów lotniczych lub warunków wykonania zadania, w okresie ostatnich pięciu lat.

OŚWIADCZAM, ŻE KANDYDAT SPEŁNIA WYMAGANIA FORMALNE

DOWÓDCA JW (SZEFEK INSTYTUCJI)
Stanowisko przełożonego

mp.

.....
(data i podpis)

Mistrzowską klasę przyznano/nie przyznano* dn.f.

Nie przyznano z powodu:.....*

.....
/miejsce, data i podpis przewodniczącego komisji/

* - niepotrzebne skreślić